

Hertil kommer, at statsministeren har den politiske ledelse af regeringen og samtidig er den øverste repræsentant for statens udøvende myndighed. En placering af domstolene under Statministeriet vil således i særlig grad rejse problemer i forhold til magtadskillelsen og vil ikke styrke domstolenes uafhængighed af de øvrige statsmagter.

Som det fremgår nedenfor under pkt. 5, foreslås der oprettet en domstolsstyrelse, der som en selvstændig statsinstitution kan varetage domstolenes bevillingsmæssige og administrative forhold. Efter forslaget skal styrelsen ledes af en bestyrelse og en direktør, og der skal ikke være instruktionsbeføjelser for ministeren, ligesom styrelsens afgørelser ikke skal kunne påklages til ministeren.

I det samtidigt fremsatte forslag til lov om ændring af retsplejeloven, tjenestemandsløven og forskellige andre love (Rekruttering af dommere, dommerfuldmægtiges ansættelsesvilkår, dommeres bierhverv og ændringer som følge af oprettelse af en domstolsstyrelse) foreslås det endvidere, at udnævnelse af dommere fremover skal ske efter indstilling fra et uafhængigt dommerudnævnelsesråd, som udpeges i overensstemmelse med indstillinger fra en række myndigheder og organisationer, at rådet kun skal indstille én ansøger til en ledig stilling, og at det ved besættelse af dommerstillinger tillægges vægt, at den enkelte dommer har et bredt erfaringsgrundlag.

Det er regeringens opfattelse, at disse forslag imødegår den kritik, der har været fremme i de senere års debat om domstolenes ressortmæssige placering under Justitsministeriet.

Oprettelsen af Domstolsstyrelsen indebærer således, at administrationen af domstolene overlades til en bestyrelse, der er uafhængig af ministeren, og som udpeges i overensstemmelse med indstillinger fra en række organer. Ministeren vil ikke længere skulle træffe beslutninger om domstolenes administrative forhold og vil blive afskåret fra at tage stilling til styrelsens afgørelser om anvendelse af ressourcer m.v. Det kan derfor efter regeringens opfattelse ikke med nogen ret hævdes, at domstolenes uafhængighed kan angribes som følge af, at Domstolsstyrelsen ressortmæssigt fortsat har tilknytning til det ministerium, der varetager opgaver vedrørende politiet og anklagemyndigheden.

Etableringen af et dommerudnævnelsesråd vil endvidere indebære, at udnævnelsen af dommere vil komme til at ske på baggrund af indstillinger fra et uafhængigt råd. Rådet, der vil blive sammensat af en højesteretsdommer, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og to repræsentanter for offentligheden, vil skulle afgive indstillinger til ministeren

ved besættelse af alle dommerstillinger.

Gennemførelsen af disse forslag medfører, at der herefter ikke er grund til at henlægge domstolene til et andet ministerområde.

Regeringen finder endvidere anledning til at pege på, at der ikke er belæg for, at den omstændighed, at Justitsministeriet indtil nu har haft administrationen af både domstole, politi og anklagemyndighed under sit ressort, har givet anledning til en sammenblanding af den dømmende og den udøvende magt. Justitsministeriet har i administrationen af domstolene således fuldt og helt respekteret hensynet til domstolenes uafhængighed.

Hertil kommer, at det må anses for hensigtsmæssigt ud fra ressourcemæssige og lovgivningsmæssige betragtninger, at justitsvæsenet er knyttet til samme minister. Det gælder i særdeleshed af hensyn til initiativer på det kriminalpolitiske område, hvor lovgivning berører både domstolene, politiet, anklagemyndigheden og kriminalforsorgen. Justitsministeren vil således bl.a. kunne sikre, at der afsættes de fornødne midler ikke blot til enkelte af de berørte myndigheder, men at der sker den nødvendige koordinering af bevillingstildelingen til alle involverede myndigheder.

En placering af domstolene under et andet ressortministerium ville endvidere efter regeringens opfattelse medføre, at de dele af retsplejelovgivningen, som angår domstolenes organisation, måtte udskilles og overføres til denne minister. En sådan overførsel vil formentlig give betydelige koordinationsproblemer i relation til de øvrige spørgsmål, der er reguleret i retsplejeloven.

I øvrigt kan nævnes, at det nuværende system, der i vidt omfang svarer til ordningen i de andre nordiske og vesteuropæiske lande, ikke har givet anledning til international kritik af danske dommeres uafhængighed.

Regeringen finder således, at den domstolsstyrelse, som foreslås oprettet, bør være knyttet til Justitsministeriet.

For så vidt angår placeringen af domstolene kan det i øvrigt oplyses, at Dommerforeningen i sit hørings svar over Domstolsudvalgets betænkning har udtalt følgende: »Når domstolsstyrelsens uafhængighed af den udøvende magt sikres som ovenfor anført [oprettelse af en domstolsstyrelse], finder Dommerforeningen ikke, at foreningen bør udtale sig om, hvilken minister domstolene skal høre under. Styrelsens uafhængige stilling vil imødegå det væsentlige i de betænkeligheder, der er anført i forbindelse med, at domstolene hører under samme minister som politi og anklagemyndighed. Det er foreningens vurdering, at offentligheden i givet fald også vil forstå og